

Handläggare
John Areschoug
Telefon: 0761228994**Till**
Miljö- och
hälsoskyddsnämnden
2016-04-12 p. 7

Miljö- och hälsoskyddsnämndens underlag för budget 2017 med inriktning 2018 och 2019

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Godkänna underlag för budget år 2017 med inriktning för åren 2018 och 2019.
2. Justera beslutet omedelbart.

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefMikael Nyberg
Avdelningschef

Samverkan

Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 16 mars 2016. Med de tillägg som införs, har arbetstagarorganisationerna inget att erinra mot arbetsgivarens förslag till underlag för budget.

Bilagor

Bilaga 1. Blankettset: Miljö- och hälsoskyddsnämndens underlag för budget 2017 med inriktning 2018 och 2019.

I. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Detta tjänsteutlåtande - Underlag till budget- används vid framtagandet av stadens budget. Enligt kommunallagen ska stadens budget innehålla en plan för ekonomin under tre år. Nämnden ska i sitt underlag redovisa en övergripande och sammanfattande analys av verksamheten under de kommande åren. Underlaget ska beskriva trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar samt effekterna av dessa samt eventuella åtgärder. Vidare ska lokalförsörjning, kompetensförsörjning, omstrukturerings- och investeringsbehov beaktas. När det gäller kompensationsförsörjningen ska i underlaget särskilt beaktas ledarskap, hälsa, medarbetarnas kompetens samt behov av omställning.

Förutses ökade kostnader eller minskade intäkter ska åtgärder eller prioriteringar föreslås så att de beslutade budgetramarna kan hållas. Begäran om medel eller andra framställningar ska inte göras i underlaget.

I avsnitten 1.1 – 1.4 nedan, ges en sammanfattande analys i punktform av verksamhetens utveckling under de kommande åren inklusive hur de strategiska satsningarna nämnden gör, kan bidra till kommunfullmäktiges mål under treårsperioden. I de därpå följande avsnitten görs en mer detaljerad analys efter nämndens verksamhetsområden. Ekonomifrågor tas upp i det övergripande målet ”Ett ekonomiskt hållbart Stockholm” och i avsnittet om tillsynens ekonomi samt framförallt i avsnittet Sammanfattande ekonomisk analys. Dessutom finns avsnitt om strategiska personalfrågor, övriga redovisningar som bland annat omfattar IT-utveckling samt slutligen en lokalförsörjningsplan.

I.1 ETT STOCKHOLM SOM HÅLLER SAMMAN

I kommunfullmäktiges budget tas bland annat upp jämlika uppväxtvillkor och livschanser, trygghet, och högt bostadsbyggande. Nämnden svarar upp mot detta till exempel inom tillsynen på bostäder genom att i större utsträckning särskilt rikta tillsynen mot flerbostadsfastigheter i socioekonomiskt utsatta områden, där människor riskerar att få en sämre boendemiljö på grund av bristande underhåll. Den stora flyktingströmmen medför en ökad efterfrågan på skolor och förskolor. Det kommer också kräva pragmatiska insatser när det gäller lokalisering av och krav på tillfälliga bostäder. Dessutom kommer många flyktingar som väljer eget boende hos vänner och släktingar att öka trångboddheten som kommer att leda till nya former av olägenheter. Att hitta bra lokaliseringar för verksamheterna är svårt och kräver samverkan mellan miljöförvaltningen och andra förvaltningar inom staden och samsyn på bedömningskriterier för verksamheterna. Nämndens planerade inriktning medför ett ökat åtagande i stadens ökade bostadsbyggande vilket innebär att förvaltningen

åtar sig att på kort tid bistå med expertkompetens inför varje markanvisning (vilka ökat kraftigt i antal) samt att bistå med miljöunderlag för nya detaljplaner och områdesplaner.

I.2 ETT KLIMATSMART STOCKHOLM

Under detta mål tas ett flertal miljö och hälsorelaterade områden upp, såsom energianvändning, miljöanpassade transporter, hållbar mark och vattenanvändning, resurseffektiva kretslopp, giftfri miljö och en sund inomhusmiljö.

Tillsynen

Tillsynen som är nämndens största verksamhet redovisas i VP under detta inriktningsmål. Inom tillsynen finns ett flertal förändringar av lagstiftning och utvecklingstendenser som påverkar tillsynen, enligt både miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Detta redogörs närmare för under avsnittet 2.1

Projekt och programverksamheten

Inom nämndens klimat- och energiarbete kommer ett flertal verksamheter och aktiviteter att bidra till måluppfyllelsen. En viktig roll för nämnden är att bistå kommunstyrelsen när det gäller:

- att uppnå målet om ett fossilbränslefritt Stockholm 2040.
- genomförandet av åtgärdsplanen för att nå klimatmålet 2,3 ton koldioxidekvivalenter per stockholmare och år till 2020.
- att uppnå miljöprogrammets mål för Hållbar energianvändning.
- implementeringen av en fossiloberoende organisation 2030.
- att kommunicera stadens klimat- och energieffektiviseringsarbete internt och externt.
- medverka i kommunstyrelsens arbete med att utreda hur metoder för livscykelanalys kan bidra till hållbar utveckling.

Andra viktiga delar i klimatarbetet som bidrar till målet är samverkan med privata fastighetsägarorganisationer för att öka energieffektiviseringstakten i det privata fastighetsbeståndet och vidareutveckla och driva Klimatpakten.

Av stor betydelse för målet är stadens arbete att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten enligt den Handlingsplan för att nå god vattenstatus till 2021 som togs av kommunfullmäktige 2015. Genom stadens resurstillskott till både miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten AB kan arbetet drivas med att ta fram lokala åtgärdsprogram för stadens samtliga vattenförekomster. Kemikaliecentrum fortsätter att stödja stadens

verksamheter med den sakkompetens inom kemikalieområdet, som behövs för genomförandet av kemikalieplanen. Under 2016 ska ett databaserat system för stadens hantering av kemiska produkter införas. Under kommande år kommer det behövas vägledning och rådgivning till verksamheterna om hur det ska användas, samt om substitution av farliga ämnen. Den befintliga kemikalieplanen, som lägger grunden för stadens kemikaliearbete, gäller fram till 2019. Mot slutet av perioden (2018) bör därför frågan om en uppdatering tas upp.

Miljöövervakning

Sedan 2009 bedriver miljöförvaltningen ett övervakningsprogram för miljögifter i fem vattenförekomster. Inom ramen för denna övervakning provtas metaller och ett antal för staden viktiga organiska ämnen i vatten och fisk. För att få en bättre bild över föroreningssituationen ska provtagningen under 2016 tillfälligt utökas till en screening och totalt omfatta 15 vattenförekomster. Screeningen kommer att ligga till grund för att anpassa och utveckla miljögiftsövervakningen så den kan utgöra ett mer heltäckande underlag till åtgärdsförslag i de lokala åtgärdsprogrammen.

Exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningarna samt miljöförvaltningen har även efterfrågat mer åtgärdsinriktade ekologiska prioriteringsunderlag samt ett system för uppföljning av både skötsel och åtgärder i stadens naturmiljö. Miljöförvaltningen vill svara mot detta ökande behov genom att effektivisera insamling och analys av naturvårdsdata och åtgärdsförslag samt tillgängliggöra detta via pedagogiska verktyg såsom Miljöbarometern och Miljödatan.

Miljöförvaltningen kommer att delta i stadens arbete där IT-lösningar används för att bygga en bättre och mer hållbar stad. Tanken är att på sikt koppla upp billiga sensorer för luftkvalitet, buller, meteorologi etc på gemensamma platser för Stockholms stad, där fiber och kommunikation etableras och samutnyttjas.

I.3 ETT EKONOMISKT HÅLLBART STOCKHOLM

Under detta mål tas i KFs budget bland annat upp stadens företagsvänlighet och en långsiktigt hållbar ekonomi.

Miljö- och hälsoskyddsämnden fortsätter prioritera budgethållning och god resurshushållning och nämndens ekonomi ska ses i ljuset av en stor andel intäktsfinansiering genom framför allt tillsynen och en del externt finansierad projektverksamhet. Genom korrekt och konsekvent tillämpning och utveckling av självkostnadsprincipen kan cirka 70 procent av miljöbalkstillsynen och cirka 85 procent av livsmedelskontrollen intäktsfinansieras.

Nämnden använder möjligheten till EU-bidrag och andra bidrag till spetsutveckling inom miljöområdet som kommer hela staden till godo. En viktig aspekt på extern projektfinansiering är förekomsten av risk, det vill säga att delar av finansieringen inte utgår. Staden står ytterst som garant för ekonomiska risker. Att bidra till en god miljö samt snabb och rättssäker myndighetsutövning är också ekonomiskt lönsamt eftersom det kan bidra till en positiv helhetsbild av Stockholm och fler företagsetableringar.

SLB-analys utvecklar både mätningar och modeller för att på ett kostnadseffektivt sätt övervaka luftkvaliteten. Genom hög teknisk kompetens hålls servicekostnaderna för instrument på en låg nivå och teknikutveckling sker i huvudsak löpande inom verksamheten utan att tjänster köps externt.

Miljöförvaltningen deltar i arbetet med Smarter City – Stockholm världens smartaste stad som leds av digitaliseringsavdelningen inom stadsledningskontoret. I projektet ingår bland annat att främja ny innovativ teknik som kan öka hållbarhetsarbetet i Stockholm.

I.4 ETT DEMOKRATISKT HÅLLBART STOCKHOLM

I kommunfullmäktiges budget framhålls under detta mål bland annat att staden ska leva upp till mänskliga rättigheter och vara fritt från diskriminering, leva upp till barnens rättigheter enligt FN:s barnkonvention och att Stockholm ska vara en demokratisk stad där invånarna har inflytande. Här nämns också upphandling som ett sätt att utveckla staden i en hållbar riktning.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är till största delen lagstyrd och verkar för bra miljö och hälsa för alla kommuninvånare. Vissa grupper är särskilt prioriterade i nämndens verksamhet, bland annat barnen genom arbetet med att fasa ut farliga kemikalier i förskoleverksamheten och i tillsynsarbetet för en god inomhusmiljö i verksamheterna samt livsmedelshygien på förskolor och skolor. Detta arbete får en ökad prioritet de närmaste åren.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan bidra till ökad demokrati genom att öka informationen om hur miljön utvecklas i Stockholm. När det nya miljöprogrammet är antaget kommer större vikt än tidigare att läggas på uppföljningen av miljöprogrammet och redovisningen av resultatet av miljöarbetet. Kommunfullmäktige kommer att kontinuerligt besluta om nya åtgärder om de behövs för att målen i programmet skall nås. Det kommer att ställa krav ökat underlag från alla uppföljningsansvariga nämnder, men det gäller särskilt miljö- och hälsoskyddsnämnden som är uppföljningsansvarig för flest mål.

2. Nämndens verksamhetsområde

Nämndens grundläggande uppdrag är tillsyn, det vill säga att svara för stadens tillämpning av miljölagstiftningen, livsmedelslagstiftningen m m. Dessutom finns områdena miljöövervakning och programverksamhet. Nämnden ska också genom sin expertfunktion bistå andra förvaltningar och bolag.

2.1 TILLSYN

Tillsyn enligt miljöbalken – miljö och hälsoskydd

Inom tillsynen enligt miljöbalken märks bland annat följande utvecklingstendenser:

Infrastrukturbyggandet: här finns ett omfattande tillsynsbehov. Några projekt håller på att avslutas under 2016-2017 (Norra länken, Citybanan, Norra länken, Trpl Kristineberg) medan nya objekt går in i omfattande förberedelsearbete alternativt byggfas (Förfarten, Mälärbanan, Nya slussen, Getingmidjan, SVAB-tunnel, Citylink, Nya tunnelbanor).

Tillsynens omfattning bedöms för 2017 ligga på motsvarande nivå som 2016 men kan öka 2018-19 beroende på när byggen och tunneldrivning drar igång för tunnelbanor, Citylink och SVAB avloppstunnel. Under perioden kan således sju större infrastrukturbyggen rulla på samtidigt. Bedömd nedlagd tillsynstid och därmed tillsynsintäkters variation över tid behöver därför stämmas av inför respektive år.

Kemikalietillsyn: Genom förändringar i den europeiska kemikalielagstiftningen, Reach, aktualiseras fortlöpande ”nya” kemiska ämnen som blir föremål för intresse/regleringar, inte minst när de ingår i varor. Varutillsynen har mycket låg kostnadstäckning av ett flertal skäl. De viktigaste i sammanhanget är att butiker som själva importerar sina produkter omfattas av Kemikalieinspektionens (skattefinansierade) tillsynsansvar. Andra viktiga omständigheter är att tillsynen endast kommer att träffa ett fåtal av alla verksamheter samt att man från åklagare menar att straffansvar inte ska komma ifråga för butiker som köpt sina varor från en svensk primärleverantör. Att genom tillsynsinsatser, kombinerat med provtagning/analys av varor, även i fortsättningen arbeta inom detta område bedöms trots finansieringsproblemen vara mycket viktig.

Miljökvalitetsnormer: Miljökvalitetsnormerna för vatten, och de åtgärdsprogram som nu arbetas fram, kommer att påverka alla delar av samhället och även då tillsynen. Hur och i vilken omfattning är idag svårt att förutspå men ett rimligt antagande är att ökade insatser kommer att krävas såväl inom fysisk planering som i tillsynen av redan existerande verksamheter. Genom EU-

domstolens förhandsavgörande C-461/13 meddelad den 1 juli 2015 (den så kallade ”Weserdomen”) har regelverket kring miljökvalitetsnormen för ekologisk vattenstatus förtydligats. Rättsläget är i vissa delar fortfarande oklart, men en konsekvens av domen är att mer detaljerade utredningar och miljökonsekvensbeskrivningar samt längre gående åtgärdskrav för framförallt nya verksamheter och detaljplaner kommer att krävas. Den ökade detaljgraden för kontrollen av ekologisk status i kombination med det oklara rättsläget kommer att kräva en större arbetsinsats av förvaltningen på flera områden.

Värmepumpar: Det råder osäkerhet om hur efterfrågan av värmepumpar kommer utvecklas under de kommande åren. På sikt beräknas fler ansökningar rörande ändring av befintliga tillstånd lämnas in. Idag kan e-tjänsten för värmepumpar endast användas när man vill ansöka om tillstånd för ett borrhål på fastigheten. För att den ska kunna användas av framtida kunder som vill borra flera energibrunnar på en fastighet är en utveckling av e-tjänsten nödvändig.

Köldmedier (f-gaser): Ny lagstiftning (EU-förordning) för köldmedier trädde ikraft den 1 januari 2015. En ny svensk följdförordning rörande rapportering från läckagekontroll enligt EU-förordningen väntas komma under hösten. Det är i dagsläget inte möjligt att avgöra i vilken utsträckning antalet inkommande kontrollrapporter kommer att öka till följd av de nya reglerna.

En förstudie som syftar till att tillskapa ett nationellt register för köldmedieaggregat, har genomförts i förvaltningens regi. Resultatet av en sådan lösning skulle innebära en effektivisering av handläggningen av köldmedieärenden. På sikt skulle detta innebära minskade tillsynsintäkter och minskat personalbehov inom området. Om det nationella registret inte kan sjösättas behöver förvaltningen istället utveckla den befintliga e-tjänsten så att den blir enklare att använda.

Radon: Strålsäkerhetsmyndigheten har fått i uppdrag av regeringen att lämna förslag på hur EU:s strålskyddsdirektiv (2013/59/Euratom) ska implementeras i svensk lagstiftning. Direktivet ska vara implementerat senast den 6 februari 2018. Strålsäkerhetsmyndigheten arbetar med att ta fram förslag till ny strålskyddslag och ny strålskyddsförordning. Direktivet innefattar krav på hantering av radon i inomhusmiljön, det vill säga i bostäder, lokaler dit allmänheten har tillträde och på arbetsplatser. Här kan särskilt nämnas de återkommande mätningar av radon i skolor och förskolor som genom tillsynen bidrar till att eliminera radonet som en hälsofara i barnens skolmiljö. Det är i nuläget oklart om implementeringen kommer att medföra några förändringar för tillsynsbehovet.

Bostadstillsyn: Flyktningströmmen till Sverige och inte minst Stockholm har under senaste tiden ökat markant. För att hantera

situationen bygger Stockholms stad ut boenden för personer som fått uppehållstillstånd och som ännu inte fått ett ordinarie boende samt för barn och unga som väntar på uppehållstillstånd. Redan idag finns befintliga flerbostadsbyggnader som inte underhålls i den takt som behövs för att boende i ytterområdena ska få en tillfredställande hälso- och boendemiljö.

För att Stockholm Stads invånare ska ha ett boende som inte leder till olägenhet krävs att bostadstillsynen koncentreras till de områden där insatserna ger störst nytta. Under 2016 påbörjas insatser med riktad bostadstillsyn i utsatta områden. I takt med att metoden utvecklas och erfarenheter vinnns förmodas den riktade bostadstillsynen i utsatta områden kunna utökas under de kommande åren.

Migrationsboenden: Den ökade flyktingströmmen medför också ett ökat tryck på fler migrationsboenden, varav många kommer att vara tillfälliga. Detta innebär att fler resurser kan komma att behövas för tillsyn av dessa boenden. För att inte motverka att fler boenden snabbt kan tas fram måste dock bedömningen i tillsynen av dessa bostäder vara nyanserad och fokus läggas framför allt på att förebygga eller undanröja allvarliga brister.

Avfall: Stockholm ska utveckla kretslopp som är resurseffektiva. Fokus ska därför ligga på EU:s avfallshierarki. På avfallsområdet pågår, såväl inom EU som nationellt, ett omfattande förändringsarbete. I Sverige gäller, sedan hösten 2014, bland annat nya förordningar om producentansvar för förpackningar och returpapper samt för elutrustning. Samtidigt utreder Naturvårdsverket bland annat förbättrade insamlingssystem för textilier, avgifts- och sanktionssystem avseende producentansvarsförordningarna, styrmedel för att förebygga avfall och man ser även över miljöprövningsförordningen. Tillsynen inom området kommer att påverkas men det är idag inte möjligt att överblicka hur.

Inom staden finns ett mål om att insamling av matavfall ska ha ökat till 70 procent år 2020. I detta arbete kan Miljöförvaltningen bistå. Det förutsätter dock att tillsynen utvecklas och har befogenheter att driva på så att insamling av matavfall ökar på ett effektivt sätt. För Miljöförvaltningens del innebär det att ökade resurser behöver läggas på både tillsynen och på informationslämning.

Det pågår för närvarande en diskussion om definitionen av hushållsavfall. Detta beror på att även avfall som är jämförligt med hushållsavfall omfattas av begreppet enligt avfallsreglerna i miljöbalken och därmed även av det kommunala avfallsmonopolet. Detta ger utrymme för tolkningar. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har hittills bedömt att restaurangavfall utgör ett med hushållsavfall jämförligt avfall, men detta synsätt ifrågasätts nu av delar av restaurangbranschen.

Nämnden har under början av 2016 förbjudit några restauranger att anlita avfallsentreprenörer som inte är upphandlade av staden för att transportera restaurangavfall mot bakgrund av ovanstående praxis. Besluten är överklagade och nu inväntar nämnden avgörande från överinstanserna i frågan. Nämnden avser nu ta ett ännu mer samlat grepp kring avfallsfrågorna, bl.a. för att bättre kunna följa avfallsströmmarna för att kontrollera att soporna tas omhand på miljömässigt bästa sätt i enlighet med avfallshierarkin.

IED-tillsyn: Uppföljningen av verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet, de s k IED-företagen kommer att intensifieras. Naturvårdsverket har nyligen kommit med en vägledning, men därutöver väntas ytterligare krav på nämnden att lämna information till verket om dessa företag.

Båtbottenfärger: Båtbottnar målade med antifoulingfärger som innehåller tributyltenn, koppar och zink är en signifikant källa till dessa ämnens förekomst i sediment och vatten i stadens vattenförekomster. Tributyltenn är förbjudet i båtbottenfärger på fritidsbåtar sedan 1989 medan koppar och zink är förbjudna att använda på båtar som används i Mälaren. Det förekommer att antifoulingfärger avsedda för västkustbruk samt färger avsedda för användning på andra platser, exempelvis utomlands, målas på båtar med användningsplats på ostkusten trots att detta inte är tillåtet. Starka indikationer finns även på att båtar fortfarande läcker ut tributyltenn (TBT) trots förbudet. Ett projekt kommer att genomföras och påbörjas under 2016 och beräknas löpa på tre år under förutsättning att särskilda medel tillhandahålls. Projektet syftar till att med hjälp av XRF-apparatur (röntgenfluorescensanalysator) och konsultstöd undersöka båtar inom samtliga båtklubbar och varvsföreningar med uppläggningsplats i Stockholm stads geografiska område. Sammantaget rör det sig om ungefär 53 båtklubbar och cirka 6 600 båtar. Underlaget som tas fram i samband med undersökningarna av båtbottenfärger ska användas för att informera båtklubbarna om vilka båtar som är målade med otillåtna färger för att de ska kunna åtgärda problemet. Vidare kommer underlaget att användas i syfte att ta fram en handlingsplan för att fasa ut otillåtna färger.

I samband med att projektet genomförs kommer troligen behovet av blästring av båtar att öka. Det är viktigt att avfallet från blästringsverksamheten tas omhand på ett miljömässigt korrekt sätt. Om blästringsytan överstiger 500 kvadratmeter är verksamheten anmälningspliktig. I dagsläget är det oklart hur tillsynen utförs på de företag som blästrar mindre än 500 kvadratmeter. Eftersom det berör ett stort antal båtar som troligen behöver blästras kommer ytterligare tillsynstid behöva läggas på området.

Tobakslagen: Folkhälsomyndigheten lämnade i oktober 2014 en utredning till regeringen med förslag om att göra vissa miljöer utomhus rökfria. Det är i nuläget oklart hur detta kan påverka tillsynsansvaret för förvaltningen. Det är inte möjligt att ta ut tillsynsavgift för den tillsyn enligt tobakslagen som miljöförvaltningen utför. En utökning av tobakstillsynen utan införande av möjlighet att ta ut avgifter för tillsynen kommer innebära ett ökat behov av skattefinansierade medel.

Bassängbad: Under perioden 2017 – 2019 kommer Folkhälsomyndigheten att arbeta om de allmänna råden för bassängbad. Det kan innebära att tillsynen behöver skärpas något. Det är för närvarande oklart om detta kommer att medföra ett reellt behov av att öka tillsynen i Stockholm. Det är sannolikt att Folkhälsomyndigheten kommer initiera tillsynsprojekt under perioden 2017 – 2019.

Hygienverksamheter: Skönhetsutredningen (SOU 2015:100) har i ett betänkande lagt fram ett förslag om en ny lag för kroppsbehandlingar med syfte att förändra utseendet och som kan innebära en betydande hälsorisk. Tillståndsplikt kommer då att införas för verksamheter med denna typ av kroppsbehandlingar. Detta innebär att anmälningssplikten enligt miljöbalken upphör för de hygieniska verksamheter som faller in under den nya lagen. Utredningen anser att kroppsbehandlingar med syfte att förändra utseendet är en konsumenttjänst och inte hälso- och sjukvård. Utredningen föreslår därför att kommunerna blir såväl tillståndsmyndighet som ansvarig tillsynsmyndighet. Utredningen föreslår att den nya lagen ska träda i kraft den 1 juli 2017.

Om förslaget genomförs kommer förvaltningen att få tillsynsområden som kräver kompetens för att kunna bedöma att verksamheten har god egenkontroll rörande kirurgi och laser. Detta kommer innebära ett utbildningsbehov, alternativt rekrytering av ny kompetens.

Om förslaget går igenom kommer förvaltningen få fler tillsynsobjekt. Det är i dagsläget svårt att uppskatta hur många verksamheter det finns i kommunen som ägnar sig åt bland annat kirurgi och laser. Fler handläggare kommer dock med största sannolikhet behöva jobba inom hygienområdet eftersom antalet tillsynsobjekt kommer att öka.

Skola/förskola: På grund av den stora flyktingströmmen till Sverige och Stockholm kommer behovet av platser i förskolor och skolor öka. Den ökade efterfrågan på förskole- och skolplatser gör att verksamheter etableras på platser som från början inte var tänkta för sådan verksamhet såsom industriområden, områden nära trafik, och även i andra lokaler såsom kontorslokaler och bostadslokaler. Det gör att bedömningarna blir alltmer komplexa. Därför krävs samverkan inom förvaltningen

och med andra förvaltningar för att kunna göra bedömningar i enskilda ärenden.

Solarier: Det finns förslag på införande av förbud att yrkesmässigt upplåta kosmetiskt solarium till en person som inte fyllt 18 år. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017. Förslaget innebär bland annat att solarierna inte bara ska uppfylla solarieföreskriften utan att verksamheten i sig ska uppfylla tydligare krav på utbildning och egenkontroll. Vidare ges tillsynsmyndigheten möjlighet att genomföra kontrollköp för att kontrollera att solarieverksamheten har rutiner för kontroll av åldersgränsen.

De föreslagna reglerna ställer fler krav på verksamhetsutövaren vilket sannolikt medför att mer tillsynstid behöver läggas på solarier. I lagförslaget föreslås att anmälningsplikten ska sanktioneras med miljöstraffavgift, vilket kommer medföra att ytterligare tillsynstid behöver läggas på detta område. Förslaget om införande av 18 års gräns kan även innebära att flera obemannade solarieverksamheter måste lägga ner sin verksamhet eftersom kravet på kontroll av åldersgräns i praktiken kommer leda till att solarierna måste bli bemannade.

PCB-tillsyn har bedrivits sedan slutet av 90-talet och i en förordning (2007:19) reglerades avvecklingen av PCB-haltiga fog- och golvmassor. Slutdatumerna för avlägsnande sattes till 30 juni 2014 respektive 2016. Sedan lång tid är det således känt att denna tillsynsuppgift ska "försvinna" men av olika skäl, som uteblivna inventeringar, dispensansökningar etcetera har avvecklingen inte gått så fort som kunde antas. En följd härav är att såväl förvaltningens arbetsinsats som intäkterna från området minskat långsammare än förväntat. Under år 2016 förväntas fortsatt hög aktivitet, för att möta förordningens krav, men från år 2017 och framåt kommer behovet av insatser inom området, liksom tillsynsintäkterna från detsamma, att minska högst betydligt.

Minskat tillsynsbehov: Såsom framgår ovan minskar tillsynsbehovet inom några områden. Hit hör området Hamn och sjöfart där tillsynsbehovet minskat efter bland annat färdigställandet av piren i Värtahamnen. Vid avvecklingen av oljehamnen försvinner tillsynen över dessa verksamheter men, övergångsvis, kommer arbetet med efterbehandling av marken att generera mycket arbete. Behovet av tillsyn av Spår minskar något. Arbetet/tillsynsbehovet inom områdena PCB och kvicksilver minskar i takt med att saneringar genomförs på kvarstående tillsynsobjekt.

Ökat tillsynsbehov: Inom ett antal områden ökar behovet av tillsyn vilket framgår ovan. Här kan nämnas tillsynen på byggandet av infrastrukturprojekt där ett omfattande tillsynsbehov förutses för flera stora projekt under 2018 – 2019. Andra områden är tobakstillsynen som kan komma att öka om regler införs som gör vissa miljöer utomhus rökfria. Hygienverksamheterna kan komma att kräva ökade insatser om tillståndsplikt införs för vissa kroppsbehandlingar som kommer att klassas som konsumenttjänster snarare än hälso- och sjukvård. Förvaltningen skulle då få fler tillsynsobjekt. Likaså kan nya regler avseende solarie- verksamhet komma att kräva en ökad tillsynsinsats.

Tillsyn enligt livsmedelslagstiftningen

Ny lagstiftning växer ständigt fram inom livsmedelsområdets olika delar; hygien, information och handel. Detta kräver kontinuerlig kompetensutveckling av kontrollpersonal och chefer för att reglerna ska tillämpas korrekt och balanserat.

De senaste reglerna som ska tillämpas rör dels ursprungsmärkning av andra djurslag (får, get, svin och fjäderfä) som kompletterar nöt och fisk men är annorlunda utformade. Nya regler finns också för det som tidigare kallades SÄRNÄR (särskilda näringsändamål) som nu har samlat i en EU-förordning som omfattar modernmjölksersättning, tillskottsning, barnmat, livsmedel för speciella medicinska ändamål och kostersättningar för vikt-kontroll.

Kontroll av material i kontakt med livsmedel avgränsas i dagsläget till det material som livsmedelsföretagarna själva använder i sin verksamhet. Material som säljs till konsumenten att använda hemma saknar idag utpekad tillsynsmyndighet och kontrolleras därför inte. Denna brist kommer att åtgärdas genom ny nationell lagstiftning men det är ännu inte klart vilken instans som blir ansvarig tillsynsmyndighet över försäljning av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

Även de regler som rör myndigheterna utvecklas. I skrivande stund finns förslag på nationella föreskrifter om offentlig kontroll av livsmedel till följd av Riksrevisionens och Statskontorets rapporter. Reglerna förtydligar kommunernas skyldigheter och ställer ökade krav på analys av verksamheten och fleråriga kontrollplaner. Samtidigt pågår sedan 2012 en översyn av den bakomliggande så kallade kontrollförordningen inom EU och arbetet förväntas bli klart under 2016. Även om arbetet inte är färdigt är det i sin slutfas och en preliminär bedömning är att kontrollmyndigheternas uppdrag kommer att breddas. Bland annat ersätts uttrycket ”food business operator” med ”operator” vilket innebär att inte bara ”företagare” är föremål för kontroll utan även privatpersoner. Myndigheterna uppdras även att ägna

mer tid åt uppsåtliga brott och bedrägligt beteende samt verifierande aktiviteter för att bekräfta företagens arbete.

Provtagning blir ett allt viktigare verktyg för att verifiera livsmedlens säkerhet och äkthet. Utökade analysmöjligheter är således en strategiskt viktig fråga.

Den 4 mars 2016 meddelade Livsmedelsverket att berörda kommuner från och med den 4 april kommer att överta verkets kontroll av vissa importerade produkter från vissa länder. Stockholm är en av de kommuner som påverkas. Konsekvensen blir ett helt nytt kontrollområde för livsmedelskontrollen, importkontroll, som kommer att inbegripa såväl dokumentkontroll som provtagning av varor. Kontrollen ska finansieras av de importerande företagen genom kontrollavgifter. Det går ännu inte att uppskatta vilka konsekvenser detta kommer att medföra för förvaltningen i fråga om de nya kontrollernas omfattning, behov av ny kompetens mm. Den korta omställningstiden innebär dock att det nya kontrollområdet på kort sikt kommer att behöva hanteras genom omprioriteringar av befintlig kontroll.

Det blir allt svårare att rekrytera kompetenta livsmedelsinspektörer och miljöförvaltningen bör därför engagera sig i grundutbildningarna för framtida personal. Dels för att bidra till deras utbildning men också för att marknadsföra miljöförvaltningen som en tänkbar arbetsgivare.

Tillsynens ekonomi

Som framgår av tabellen nedan planerar förvaltningen för ett närmast oförändrat antal årsarbetare inom tillsynen jämfört med år 2015. Nedgången 2013 berodde på vakanser och föräldraledigheter. En liten minskning förväntas inom tillsyn av områdena PCB i fogmassa, Hamn och Sjöfart, Spår och kvicksilverbrancherna.

Antal årsarbetare inom tillsynen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	VP 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Miljöbalks tillsyn	53,0	52,0	56,5	52,8	60,5	63,0	61,3	61,3	61,3	61,3
Livs- medel	39,0	40,5	44,0	41,8	43,3	46,9	47,0	47,0	47,0	47,0
Summa	92,0	92,5	100,5	94,6	103,8	109,9	108,3	108,3	108,3	108,3

Tillsynsintäkterna beräknas minska något under 2017 jämfört med 2016 främst beroende av minskning av intäkter inom PCB och kvicksilvertillsynen. Störst inverkan inom dessa områden har intäkter för anmälan av PCB-saneringar. Denna utveckling är en följd av framgångsrika tillsynsinsatser som, genom förbättrad egenkontroll hos verksamheterna, genomförda saneringar etc., minskat behovet av myndighetstillsyn. Främst inom PCB-området

har detta varit förutsägbart och också påverkat förvaltningens bemanning. En del av intäktsbortfallet möts således med lägre personalkostnader men dessa täcker inte, i det korta perspektivet, tappet av intäkter.

Staden växer vilket kan medföra ökad efterfrågan på kontrollinsatser inom livsmedels- och hälsoskyddstillsynen. Detta är svårt att prognosticera och har inte medräknats i tabellerna.

Efter den kraftiga ökningen av självfinansieringsgraden från 2006 (MB från 40 till 74 procent och Livs från 47 till 86 procent) har denna legat relativt konstant. Den något högre självfinansieringsgraden för perioden 2013 - 2014 beror på lägre personalkostnader till följd av vakanser. Hälsoskyddsavdelningens utfall för självfinansieringsgraden 2015 ökade tillfälligt beroende på satsningen på fastighetsägartillsynen. För 2016 planeras fortsatt fler resurser att läggas på tillsynsområden och ärendetyper som har en lägre självfinansieringsgrad. Bland annat kan nämnas olägenhetsärenden som är mycket resurskrävande och gamla radonärenden. Under 2016 görs också en engångssatsning på att höja den generella lönenivån för inspektörerna på avdelningen. För 2017 - 2019 beräknas kostnaderna ligga kvar oförändrade för hälsoskydd jämfört med 2016 och i nuläget görs bedömningen att även intäkterna kommer att ligga oförändrade. Vid denna bedömning har beaktats att fler nya områden kan tillkomma som kan vara resurskrävande i omställningen.

Stockholm hör till de kommuner som har högst självfinansieringsgrad för tillsyn vid en jämförelse med deltagande kommuner inom nyckeltalssamarbete i Miljösamverkan i Stockholms län.

Självfinansieringsgrad inkl. OH* för miljöbalktillsyn och livsmedelskontroll 2006 – Plan 2019

tkr	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>VP 2016</u>	<u>Plan 2017</u>	<u>Plan 2018</u>	<u>Plan 2019</u>
Miljöbalktillsyn (MB)														
Hälsoskydd Intäkter	n/a	n/a	18 659	21 582	20 855	21 864	21 501	24 662	25 795	31 898	29 079	29 079	29 079	29 079
Kostnader inkl. OH	n/a	n/a	27 438	29 042	30 725	33 145	35 081	36 875	37 830	43 071	43 174	43 174	43 174	43 174
Netto HS	n/a	n/a	8 779	7 460	9 870	11 281	13 580	12 213	12 035	11 173	14 095	14 095	14 095	14 095
Självfin.grad HS	n/a	n/a	68%	74%	68%	66%	61%	67%	68%	74%	67%	67%	67%	67%
Plan och Miljö Intäkter	n/a	n/a	13 947	14 615	14 269	14 500	14 874	14 859	15 658	15 182	14 918	13 800	13 800	13 800
Kostnader inkl. OH	n/a	n/a	22 746	20 682	20 864	22 046	22 661	20 512	21 073	20 691	21 109	20 000	20 000	20 000
Netto PoM	n/a	n/a	8 799	6 067	6 595	7 546	7 787	5 653	5 415	5 509	6 191	6 200	6 200	6 200
Självfin.grad PoM	n/a	n/a	61%	71%	68%	66%	66%	72%	74%	73%	71%	69%	69%	69%
Miljöbalken Intäkter	n/a	n/a	32 606	36 197	35 124	36 364	36 375	39 521	41 453	47 080	43 997	42 879	42 879	42 879
Kostnader inkl. OH	n/a	n/a	50 184	49 724	51 589	55 191	57 742	57 387	58 903	63 762	64 283	63 174	63 174	63 174
Netto MB	n/a	n/a	17 578	13 527	16 465	18 827	21 367	17 866	17 450	16 681	20 286	20 295	20 295	20 295
Självfin.grad MB	40%	43%	65%	73%	68%	66%	63%	68%	70%	74%	68%	68%	68%	68%
Livsmedelskontr Intäkter	n/a	n/a	25 174	31 063	31 169	31 888	35 714	36 347	40 434	41 299	41 728	41 728	41 728	41 728
Kostnader inkl. OH	n/a	n/a	34 952	37 960	36 676	37 993	42 830	42 127	46 416	48 238	49 691	49 691	49 691	49 691
Netto Livs	n/a	n/a	9 778	6 897	5 507	6 105	7 116	5 780	5 982	6 939	7 963	7 963	7 963	7 963
Självfin.grad Livs	47%	63%	72%	82%	85%	84%	83%	86%	87%	86%	84%	84%	84%	84%
MHN tillsyn Intäkter	n/a	n/a	57 780	67 260	66 293	68 252	72 089	75 868	81 887	88 379	85 725	84 607	84 607	84 607
Kostnader inkl. OH	n/a	n/a	85 136	87 684	88 265	93 184	100 572	99 514	105 319	112 000	113 974	112 865	112 865	112 865
Netto MHN tillsyn	n/a	n/a	27 356	20 424	21 972	24 932	28 483	23 646	23 432	23 620	28 249	28 258	28 258	28 258
MHN tillsyn	44%	52%	68%	77%	75%	73%	72%	77%	78%	79%	75%	75%	75%	75%

* I full overhead ingår förvaltningsledning, verksamhetsstöd och gemensamma kostnader. Plan 2017-2019 inkluderar inte lönekostnadsökningar och eventuella taxehöjningar.

2.2 PROGRAMVERKSAMHET

Klimat och energiarbetet

Fortsätta arbetet med att uppnå ett fossilbränslefritt Stockholm

Den 10 februari redovisade Miljömålsberedningen ett förslag till klimatpolitiskt ramverk inklusive nationella klimatmål. En strategi med styrmedel och åtgärder för en samlad och långsiktig klimatpolitik ska redovisas senast den 1 juni 2016. Förvaltningen bevakar eventuell påverkan på stadens klimatarbete.

Flera strategiska underlag pekas ut i förslaget till Färdplan för att staden ska bli fossilbränslefri till år 2040. I tre av dessa har miljö- och hälsoskyddsnämnden ett utpekad ansvar för att ta fram underlag. Det gäller att:

- ta fram en handlingsplan för hur staden kan uppnå fossilbränslefrihet inom vägtransportsektorn till år 2040.
- utreda vilka behov som finns att ändra långsiktiga spelregler i svensk och europeisk lagstiftning för att göra det möjligt att uppnå färdplanens mål.
- ta fram en gasstrategi för hur staden kan säkerställa en ökad produktion av biogas för att möta behovet av att ersätta fossil naturgas med biogas.

Dessa tre underlag ska vara framme senast år 2018 och är av avgörande betydelse om staden ska kunna nå sina klimatmål. För att nå klimatmålen är det av avgörande betydelse att stockholmarna och verksamma i Stockholm är delaktiga. Mycket av utsläppen beror på människors beteende och konsumtion. När stadens nya Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040 och åtgärdsplanen för klimat och energi 2020 antas behöver kommunikationen kring dessa dokument stärkas de kommande åren, både externt och internt inom staden. I det arbetet bör kommunikationen genom sociala medier stärkas.

Ökad klimatinformation

Arbetet med att utveckla informationen om klimatförändringarna och dess effekter på webbplatsen Stockholms miljöbarometer fortsätter. På Miljöbarometern redovisas data om växthusgasutsläpp, klimat- och väderstatistik samt fördjupningar inom klimatanpassning. Målet är att göra Miljöbarometern till den naturliga plattformen för fördjupad klimatinformation, där alla relevanta kunskapsunderlag ska finnas tillgängliga. Här kan även redovisning av stadens åtgärdsarbete med utsläppsminskningar och klimatanpassning ske.

Genomföra stadens energikartläggningar

EU:s energieffektiviseringsdirektiv med krav på att större företag ska genomföra energikartläggningar och ta fram kostnads-effektiva åtgärder har införts i svensk lagstiftning. Stadsledningskontoret har i samverkan med Energicentrum identifierat vilka delar av staden som berörs.

Energicentrum kommer att leda stadens arbete med att uppfylla lagkraven. EU:s översyn av energieffektiviseringsdirektivet och direktivet om byggnaders energiprestanda kan komma att påverka nationell lagstiftning kring individuell mätning och debitering av värme och varmvatten efter 2017. Förvaltningen bevakar området.

Energieffektivisering i det privata fastighetsbeståndet

Den stora utmaningen inom energieffektiviseringsområdet finns fortsättningsvis inom det privata fastighetsbeståndet där staden har begränsad påverkansmöjlighet. Energicentrum och energi- och klimatrådgivningen samverkar med fastighetsägarföreningar med stöd från Energimyndigheten för att ta fram en avtalsmodell som kan användas av bostadsrättsföreningar och mindre fastighetsägare för att teckna driftavtal med energieffektiviseringsföretag. Om intresserade bostadsrättsföreningar kan identifieras bör avtalsmodellen kunna börja tillämpas i större omfattning under 2017 och framåt.

Näringsdepartementet gör en översyn av energi- och klimatrådgivningens framtida verksamhet och finansieringsformer. Förvaltningen bevakar området.

Underlätta för mer solexproduktion

Potentialen för solexproduktion på stadens egna tak motsvarar cirka 15-20 procent av stadens egen elanvändning. Idag uppgår produktionen till cirka 0,3 procent av användningen. Om de skatteregler som idag hindrar kommuner att bygga ut egen solexproduktion undanröjs kommer Energicentrum behöva ha en beredskap för att bistå stadens verksamheter i deras satsningar på solexproduktion.

Miljöbilar

Fler miljölastbilar

Under 2017-2019 kommer Miljöbilar i Stockholm bistå Serviceförvaltningen med 5-10 avtal vad gäller kravspecifikationer vid upphandling och utvärderingar av kontrakt, samt uppföljning av dessa var 6:e-12:e månad. Dessutom är Miljöbilar involverade i utredning och förberedelser för samlastning av stadens upphandlade varor. Stadens uppdaterade miljölastbilsdefinition ska spridas till andra organisationer, för att få större effekt.

Sverige har fått förlängt undantag i koldioxid- och energiskatte- delen till och med 2018 för flytande biodrivmedel och till och med 2020 för biogas till transporter. Stor osäkerhet råder kring hur Sverige kommer agera i frågan om reduktionsplikt. Detta påverkar drivmedelsbolagens investeringsvilja i förnyelsebara drivmedelsanläggningar.

Minskade utsläpp från arbetsmaskiner

Under 2017 fortsätter arbetet med att uppgradera avgaskraven inom EU till steg 5 för nya arbetsmaskiner. Konsekvensen för det är att Sveriges krav i upphandlingar av arbetsmaskiner måste förnyas för att harmonisera med dessa. Stockholm kommer att ingå i en arbetsgrupp.

Laddinfrastruktur mm

Det finns möjlighet att söka och få statliga medel för laddinfrastruktur för eldrivna fordon samt andra klimatåtgärder via det så kallade Klimatklivet. Förvaltningen hjälper andra förvaltningar och bolag inom staden att söka dessa bidrag. Arbeta med att få upp publik laddinfrastruktur för eldrivna fordon kommer att fortsätta, både fler snabbbladdare och fler normalladdare. Genom klimatklivet har intresset från privata aktörer ökat och många ansökningar som görs under år 2016 kommer förhoppningsvis att ge resultat i nya laddmöjligheter under år 2017.

Fleet manager-funktion

Förvaltningen har under 2015 fått ett nytt ansvar som samordnande fleet manager för hela kommunkoncernen Stockholm Stad. Personal håller på att rekryteras och riktlinjer är under framtagande. Under 2017 kommer denna funktion vara fullt operativ. I KF:s beslut om fleet manager funktion anges att ett externt hanteringbolag ska upphandlas för all administration av fordon. Tidigare upphandlingar av en sådan tjänst har kostat 110 kr/mån/fordon och har bara utnyttjas av några förvaltningar och bolag. Totalkostnaden för staden för denna tjänst om alla fordon ansluts är cirka 1,2 mnkr/år. Miljöförvaltningen har för avsikt att denna kostnad ska belasta de bolag och förvaltningar som har fordon med en kostnad/fordon-/månad. Det skulle emellertid underlätta om kostnaden istället togs centralt på en plats via Fleet manager-funktionen men det krävs då ett extra anslag för detta om 1,2 mnkr från år 2017.

Externfinansierade projekt

Miljöbilar har kontinuerligt dragit in bidrag till miljöförvaltningen och övriga förvaltningar och bolag, genom externt finansierade projekt inom området hållbara transporter. Miljöbilar ser positivt på möjligheten att även i fortsättningen få in externa medel till staden. För närvarande finns till exempel EU-programmet

Horizon 2020 med området Smarta, gröna, integrerade transportsystem. Miljöbilar har inom detta program ansökt om cirka 23 miljoner kronor till staden, varav cirka hälften till miljöförvaltningen under perioden 2016-2018. Besked väntas under våren. Projekten bygger ofta på samarbete med andra förvaltningar, särskilt trafikkontoret. Miljöbilar har hittills haft projektledarrollen. Miljöbilar bevakar också noga de nationella utlysningarna. En fördel med dessa är att den administrativa arbetsinsatsen är mindre betungande jämfört med EU-programmen. Nationellt finns till exempel Klimatklivet, där staden främst söker och har fått investeringsmedel för laddinfrastruktur, men där det visat sig inte vara möjligt att få medel för investeringar i elfordon. Miljöbilar avser söka medel från Energimyndigheten för drift och utveckling av sidan www.miljofordon.se.

Kemikaliearbetet

Kemikaliecentrum stödjer stadens verksamheter med sakkompetens inom kemikalieområdet som behövs för genomförandet av kemikalieplanen. Det krävs även att verksamheterna själva efterfrågar detta stöd och tar ansvar för sina egna åligganden.

NonHazCity – nytt EU-projekt

I november 2015 beviljades staden EU-medel för ett treårigt projekt; NonHazCity som är ett samarbete med städer, reningsverk och andra aktörer runt Östersjön. Inom projektet kommer staden att arbeta med att identifiera viktiga källor till farliga ämnen och genomföra åtgärder för att minska dem – både i sin egen verksamhet och i form av kommunikation med invånarna. Erfarenheterna kommer i de övriga deltagande städerna att ligga till grund för en lokal kemikalieplan liknande Stockholms, och i vårt fall för en uppdatering av den befintliga kemikalieplanen.

Kommunikationsinsatser

Kommunikationsinsatser som kommer att genomföras de närmaste åren riktar sig både till stadens egen personal och till verksamhetsutövare och invånare i staden. Utfallet av dessa insatser ska utvärderas med exempelvis enkäter med mera.

Kemikaliesmart förskola

Arbetet med kemikaliesmart förskola ska fortsätta med genomförande av utbildningar och information om den tryckta vägledningen och webutbildningen. Det har även framförts önskemål om vägledning och råd även för skolmiljön, vilket skulle kunna kombineras med tips till lärare om hur man kan ta upp frågor om kemikalier i vardagen i undervisningen.

Kemikaliekrav i upphandlingar och byggmaterial

Kemikaliekrav ska inkluderas i de upphandlingar staden gör. Kraven ska också följas upp. Uppföljningen kommer att kräva en hel del utveckling av metoder de närmaste åren i samarbete med upphandlande myndigheter, främst Servicenämnden.

De kemikaliekrav på byggmaterial som ska ställas enligt kemikalieplanen kommer att kräva ett systematiskt samordnande från kemikaliecentrum.

Kemikaliesmart förskola

Ett pilotprojekt med inriktning på kemikaliesmarta förskolor genomförs i samarbete med Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning och SISAB. Ett bredare sådant projekt inriktat på barns och fosters exponering ska enligt kemikalieplanen inledas under 2017 och kan genomföras i ett stadsutvecklingsprojekt, till exempel Norra Djurgårdsstaden, där det finns möjlighet till forsknings- och utvecklingsprojekt. Den undersökning av hälsoskadliga ämnen i damm på förskolor som pågår ska slutredovisas i slutet av 2016. En upprepad studie ska genomföras inom ramen för projektet NonHazCity för att utvärdera förändringar. En utveckling av övervakningen som även tittar på exponeringen i bostadsmiljön med mera bör genomföras.

Kemikaliehanteringssystem

Under 2016 ska ett databaserat system för stadens hantering av kemiska produkter införas. Under kommande år kommer det behövas vägledning och rådgivning till verksamheterna om hur det ska användas och om substitution av farliga ämnen.

Revidering av kemikalieplanen

Den befintliga kemikalieplanen gäller fram till 2019. Mot slutet av perioden (2018) bör därför frågan om en uppdatering tas upp.

Cirkulär ekonomi och återvunnet material

I strävan efter en mer cirkulär ekonomi har såväl Sverige som EU satt upp mål om en ökad återvinning av material. Återvunnet material kan innehålla miljö- och hälsofarliga kemikalier. Materialet har ofta tillverkats under en tid med mindre sträng lagstiftning och ibland för ett annat användningsområde, som ställde lägre krav på materialets sammansättning än den avsedda användningen för det återvunna materialet. Återvinning av material kan därför medföra att miljö- och hälsofarliga kemikalier recirkuleras i systemet. Kemikaliecentrum arbetar med att skapa vägledningar inom området, inte minst i känsliga tillämpningar så som användning av gummigranulat (gamla bildäck) i fallskyddsmaterial i miljöer där barn vistas. Andra exempel är åter-

användning av gamla leksaker eller återvunnen blyhaltig mässing avsedd för tappvattenarmaturer.

Miljöprogram

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får i förslaget till miljöprogram 2016-19 ansvar för att årligen följa upp och föreslå förbättringar för följande 13 delmål:

- 1.1 Staden ska verka för att utsläppen av växthusgaser minskar till högst 2,3 ton per invånare till år 2020.
- 1.2 Staden ska genom energieffektiviseringar minska energianvändningen i den egna verksamheten med minst tio procent till år 2020 (Stadshus AB är uppföljningsansvarig. Energicentrum bistår).
- 1.5 stadens egen energiproduktion baserad på solenergi ska öka (Fastighetsnämnden är uppföljningsansvarig. Energicentrum bistår)
- 2.5 fossil energi i transportsektorn ska minska
- 3.2 God status ska uppnås i stadens alla vattenförekomster
- 4.1 stadens verksamheter ska förebygga uppkomsten av avfall.
- 5.1 Spridningen av miljö- och hälsofarliga ämnen från hushåll, handel, byggande och andra aktörer ska minska
- 5.2 Innehållet av miljö- och hälsofarliga ämnen i upphandlade varor och tjänster ska minska
- 5.3 Användningen av bygg- och anläggningsvaror som innehåller miljö- och hälsofarliga ämnen ska minska
- 5.4 Stadens användning av kemiska produkter som innehåller utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen ska minska.
- 5.5 Förekomsten av hälsofarliga kemikalier i förskolemiljön ska minska
- 6.1 Radonhalterna inomhus ska understiga 200 BQ/m³ luft i stadens flerbostadsfastigheter och lokaler för arbetsplatser och undervisning
- 6.3 Bullernivåerna inomhus ska minska

Miljöfrågor i fysisk planering

Från år 2016 är förvaltningen delaktig i de bedömningar som ska göras i samband med markanvisningar. Hur arbetet ska läggas upp ska inarbetas i det förvaltningsövergripande dokumentet Ledstången. Antal markanvisade bostäder kommer att öka från 8000 bostäder år 2016 till 8500 år 2017 och 9000 bostäder år

2018. Förvaltningen bistår från 2016 exploateringskontoret med expertkompetens inför varje markanvisning utöver deltagande i framtagande av detaljplaner där målet om antalet bostäder i antagna planer ökar från 7000 år 2016 till 8000 år 2017 och 9000 bostäder år 2018. Motsvarande ökning bedöms ske för antalet bostäder i start-PM. Förvaltningen åtar sig att inom en vecka lämna synpunkter på förslag om markanvisningar från exploateringskontoret samt upprätta miljöunderlag för samtliga nya detaljplaner och områdesprogram till stadsbyggnadskontoret inom begärd tid.

Insatser inom området fysisk planering bedöms mot bakgrund av ovanstående öka motsvarande en tjänst från år 2017.

Miljöförvaltningen är nu i huvudsak på ett tidigt stadium en integrerad del av stadens planeringsarbete. Förvaltningen deltar i de tekniska förvaltningscheferna regelbundna möte, i bostadsbyggnadsgruppen och i arbetet med markanvisningar. Det höga bostadsbyggandet kommer att öka efterfrågan på förvaltningens bedömningar när det gäller luft, buller, vatten med mera. Det finns anledning att förvänta sig att övriga förvaltningar rutinmässigt ställer krav på vägledning och rådgivning från miljöförvaltningen.

Stadsbyggnadskontoret genomför nu en översyn av stadens översiktsplan. Förvaltningen deltar även i detta arbete.

En fråga som under flera året har behandlats är om samtliga förvaltningars arbete med en detaljplan skall debiteras byggherren genom planavgiften. Stadsbyggnadsnämndens taxan har tidigare inte varit utformad för att ge en sådan möjlighet. Numera skulle det dock vara tänkbart. I så fall kan det ske på i princip två sätt

- Berörda förvaltningar som utför ett faktiskt arbete med en detaljplan, dvs inte sedvanliga yttranden under samråd m m utan arbete som utgör en direkt del av framtagandet av en detaljplan, internfaktureras stadsbyggnadskontoret som slutligen med stöd av sin taxa i planavgiften direkt får betalt för övriga förvaltningars kostnad av byggherren.
- Övriga förvaltningars direkta arbete bekostas av budgetmedel varvid stadsbyggnadskontorets självkostnadsgrad ökar i motsvarande grad.

Den förra modellen kräver att det finns en tydlig definition av vad som är en förvaltnings direkt planarbete och vad som är övrig sedvanlig medverkan genom lämnade synpunkter under samråd och remissförfaranden. Den senare modellen kan bli svår att upprätthålla med hänsyn till självkostnadsprincipen.

Även när det gäller bygglovansökningar finns ett behov av avgiftsfinansiering. För närvarande tar miljöförvaltningen ut en avgift om 3000 kr för att granska en bygglovansökan. Det har

dock inneburet att stadsbyggnadskontoret i princip upphört att inhämta synpunkter på en bygglovansökan eftersom kontoret bedömer att de saknar ekonomiska förutsättningar att ersätta miljöförvaltningen för förvaltningens nedlagda arbete, även kostnaden schabloniserats på en mycket låg nivå. Det har fått till följd att bygglovprövningen inte alltid blivit så bra som den kunde ha varit och att brister i en byggnation eller ombyggnad upptäcks för sent och till mångdubbelt högre kostnad än om miljöförvaltningens synpunkter hade inhämtats och beaktats i ett tidigt skede. Förvaltningen överväger därför istället utföra arbetet inom ramen för den egna budgetramen för att säkerställa att problem inte behöver lösas i ett för sent skede.

Vattenarbetet

Miljöförvaltningen ansvarar för att övervaka vattenkvaliteten och samverkar i det sammanhanget med Stockholm Vatten genom att komplettera bolagets recipientkontroll med undersökningar så att statusen i stadens vattenförekomster ska kunna fastställas på ett korrekt sätt. Förvaltningen driver också på och stödjer arbetet för att nå god vattenstatus och utgör expertstöd för tolkning och implementering av miljökvalitetsnormerna i stadsbyggnadsprocessen, vid tillsyn samt vid genomförande av åtgärder.

I praktiken fungerar förvaltningens vattenförvaltningsexperten som ett lokalt "vattensekretariat" i analogi med de sekretariat som finns på regional nivå. Experterna tolkar lagstiftning, bedriver övervakning, genomför åtgärdsplanering, stöttar andra förvaltningar och bolag vilket i mångt och mycket liknar det arbete som "Kemikaliecentrum" och "Energicentrum" bedriver. För att ytterligare tydliggöra denna viktiga roll i staden arbetar man med att nå god vattenstatus föreslår förvaltningen att ett "Vattenmiljöcentrum" tillskapas där Stockholm Vatten AB och miljöförvaltningen ingår.

Ett nytt åtgärdsprogram för vatten kommer att beslutas av vattenmyndigheten under 2016. För att hantera utmaningarna i åtgärdsprogrammet antogs Stockholms Handlingsplan för att nå god vattenstatus till 2021 av kommunfullmäktige i mars 2015.

Stockholms handlingsplan för vatten lägger fokus på att operativa åtgärder ska utvecklas i lokala åtgärdsprogram. Handlingsplanen lyfter fram behovet av en tydlig ansvarsfördelning inom staden, central finansiering av åtgärdsarbetet och en gemensam vattenplaneringsprocess samt en effektiv genomförandeorganisation där stadens vattenkompetens utnyttjas optimalt. En stor del av dessa behov är i dagsläget genomförda eller under genomförande.

Miljöförvaltningen tillsammans med Stockholm Vatten är ansvariga för framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens 23 vattenförekomster. Arbetet sker i nära samarbete med övriga

berörda förvaltningar inom staden och med de regionala vattensamarbeten som Stockholm ingår i.

För Bällstaån har ett lokalt åtgärdsprogram tagits fram, med förslag till åtgärder för att förbättra åns dåliga status. Programmet kommer att behandlas politiskt under 2016. Ett lokalt åtgärdsprogram för Brunnsviken är under utarbetande och ett förslag beräknas vara klart under 2016. Genom personalförstärkningar på både miljöförvaltningen och Stockholm Vatten och genom att en central medelsreserv inrättats för genomförande av handlingsplanen kan arbetet med ytterligare fem till sju lokala åtgärdsprogram påbörjas under 2016. De övriga programmen kommer att färdigställas under 2017-2018.

För att omsätta åtgärdsplanen i konkret handling så behövs samarbete med de som arbetar med stadsutveckling och utökad samarbete med tillsynen. Förvaltningens roll i stadsbyggnadsprocessen kopplat till efterlevnaden av miljökvalitetsnormerna för vatten, behöver stärkas. Även tillsynen över de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten behöver utvecklas och resursförstärkas.

Stadens nya dagvattenstrategi beslutades av kommunfullmäktige i mars 2015. Bland annat tydliggörs att dagvattenfrågan måste komma in tidigt i stadsbyggnadsprocessen. Dagvattenstrategin är en viktig del i arbetet med att nå en god vattenstatus i staden och för stadens arbete med klimatanpassning. För närvarande pågår arbete med att konkretisera strategin i olika typer av vägledning, checklistor och hållbarhetsmått som ska underlätta förståelsen för och implementeringen av strategin i stadens organisation.

Regionalt, nationellt och internationellt samarbete

- Europeiska och Nationella regler som hindrar städer och kommuner att bedriva optimalt miljöarbete måste ändras. Kommunfullmäktige väntas anta ett antal principkrav på regelförändringar och nämnden kommer att ha en viktig roll att driva dessa krav i olika sammanhang
- Genomföra EU-projekt för att stärka stadens miljö- och klimatarbete.
- Delta i C40 nätverksarbete.
- Bistå Kommunstyrelsen med att uppfylla åtagandena i Compact of Mayors och Covenant of Mayors.
- Genomföra den internationella konferensen Building Sustainability 2016.
- Delta i det nationella nätverket Klimatkommunerna och Eurocities working group Air, Climate Change and Energy Efficiency.

- Ansvara för huvudprojektledarskapet i det regionala energi- och klimatrådgivningsarbetet. Smart Impact.
- Samarbete pågår med andra kommuner i länet via Miljösamverkan Stockholms Län. Samarbetet har huvudsaklig inriktning på operativa tillsynsprojekt.
- Livsmedelskontrollen har ett särskilt ansvar för att leda samarbetet inom Miljösamverkan Stockholms län för större likformighet i arbetet.
- Länsstyrelsen håller på att omforma det Regionala Miljömålsrådet till ett Miljö- och Samhällsbyggnadsråd. Miljöförvaltningen deltar i det arbetet.
- Storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö träffas på både chefs- och handläggarnivå för att utbyta erfarenheter.
- Miljöförvaltningen deltar i ett antal internationella samarbeten, till exempel kan nämnas EUROCITIES Environment Forum. Genom EUROCITIES kan staden påverka strategiska EU-dokument. Miljöförvaltningen verkar som ordförande för arbetsgruppen Green Areas and Biodiversity, och ingår i styrgruppen för miljöforumet. Förvaltningen ser en utveckling mot ett ökat EU-påverkansarbete och motsvarande behov av kompetensutveckling.
- Förvaltningen deltar i flera EU-finansierade projekt inom verksamhetsplanens mål. Under perioden mars 2016 - februari 2019 kommer Kemikaliecentrum att koordinera Interreg-Östersjö-projektet NonHazCity. Se rubriken Kemikaliearbetet inkl. kemikaliecentrum.
- Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt har tagit initiativ för att söka pengar från EUs finansieringsprogram för miljöförbättrande åtgärder - LIFE IP. Miljöförvaltningen i Stockholm planerar att delta deltar i två delprojekt inom temaområdet miljögifter; Samordnad mätning av miljögifter samt begränsning av användning av giftiga båtbottnfärger. Ansökan lämnas in under våren 2016 och ska om medel beviljas pågå i 7,5 år.

2.3 MILJÖÖVERVAKNING

Övervakning av luftkvalitet

Förvaltningen kommer även fortsättningsvis att bedriva en effektiv och kunskapsdrivande luftövervakning på ett kostnads-effektivt sätt. Fokus kommer allt mer att flyttas från gränsvärdesnormer mot miljömål för frisk luft framöver. Detta kommer att generera fler analyser av åtgärder och dess effekter på luft-

kvaliteten. I takt med att förslag på åtgärder utvärderas och presenteras bedöms även efterfrågan på samhällsekonomiska analyser öka. Förvaltningen avser därför på sikt bredda kompetensen och börja tillämpa samhällsekonomiska analyser vid framtagande av beslutsunderlag för bättre luftkvalitet och hälsa. Likaså kommer det ske en utveckling av modeller för att kunna ta hänsyn till såväl växtlighet och bullerplank när luftkvaliteten utreds i samband med bostadsexploatering. Förvaltningen förstärker även kompetensen inom vindkomfort för att möta efterfrågan. Vidare så kommer det dessutom bli allt viktigare att hitta bra metoder för uppföljning av strängare avgaskrav. Fortsatt forskning kring luftföroreningarnas hälsoeffekter kommer att bedrivas.

Förvaltningen kommer även att delta i stadens arbete där IT-lösningar används för att bygga en bättre och mer hållbar stad. Inom de kommande tre åren hoppas förvaltningen kunna hitta godtagbara och billiga sensorer för mätning av olika ämnen i luften. Tanken är att på sikt kunna koppla upp sensorer för luftkvalitet på gemensamma platser för Stockholms stad, där fiber och kommunikation etableras och samutnyttjas.

Övervakning ekologisk och kemisk status i vattenförekomster

Nämnden har, enligt sitt reglemente, ansvar för samordning av stadens vattenövervakning. Syftet med övervakningen är att den ska utgöra underlag för de lokala åtgärdsprogram som tas fram för alla stadens vattenförekomster. Övervakningen är ett mycket viktigt underlag i arbetet med att ta fram de konkreta åtgärder som behöver genomföras för att förbättra vattenkvaliteten i Stockholms sjöar och vattendrag samt för uppföljning av effekter av genomförda åtgärder.

Sedan 2009 bedriver miljöförvaltningen ett övervakningsprogram för miljögifter i fem vattenförekomster. Inom ramen för denna övervakning provtas metaller och ett antal för staden viktiga organiska ämnen i vatten och fisk. För att få en bättre bild över föroreningssituationen ska provtagningen under 2016 tillfälligt utökas till en screening och totalt omfatta 15 vattenförekomster. Screeningen kommer att ligga till grund för att anpassa och utveckla miljögiftsövervakningen så den kan utgöra ett mer heltäckande underlag till åtgärdsförslag i de lokala åtgärdsprogrammen.

Förutom övervakning av miljögifter bedriver förvaltningen återkommande övervakning av ekologiska kvalitetsfaktorer samt kompletterar vid behov Stockholm vattens recipientkontroll för att få en mer heltäckande bild. Under 2016 kommer förvaltningen att fokusera övervakningsinsatserna på fisk och bottenfauna samt påbörja en utredning av genomförd miljöövervakning för att

kunna ta fram ett framtidssäkert och ändamålsenligt övervakningsprogram. Detta arbete har blivit än mer angeläget efter Weserdomen (C-461/13), där EU-domstolen förtydligade att det är nya verksamheters påverkan på kvalitetsfaktornivå som är av betydelse för bedömningen om det rör sig om en icke tillåten påverkan på vattenförekomstens ekologiska status eller ej. Domen ställer därmed både större krav på verksamheternas miljökonsekvensbeskrivningar och den underliggande miljöövervakningen på kvalitetsfaktornivå i vattenförekomsterna.

Förvaltningen planerar även att delta i ett LIFE-IP finansierat projekt som koordineras av vattenmyndigheten för Norra Östersöns Vattendistrikt. Projektet skulle möjliggöra utveckling, komplettering och intensifiering av redan pågående arbete inom miljögiftsövervakningen och arbetet med de lokala åtgärdsprogrammen för vatten på miljöförvaltningen. Ansökan lämnas in under våren 2016.

Biologisk mångfald

Enligt reglementet ska miljö- och hälsoskyddsnämnden miljöövervaka tillståndet i den biologiska mångfalden samt genom sin naturvårdskompetens stödja övriga nämnders miljöarbete. Att ta fram och uppdatera ekologiska karteringar, inventeringar och analyser är en stor del av övervakningsarbetet och dessa kunskapsunderlag utgör även ett värdefullt stöd för stadsplaneringen. Exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningarna samt miljöförvaltningen har även efterfrågat mer åtgärdsinriktade ekologiska prioriteringsunderlag samt ett system för uppföljning av både skötsel och åtgärder i stadens naturmiljö. Miljöförvaltningen vill svara mot detta ökande behov genom att effektivisera insamling och analys av naturvårdsdata och åtgärdsförslag samt tillgängliggöra detta via pedagogiska verktyg såsom Miljöbarometern och Miljödatabasen. Miljöförvaltningen medverkar proaktivt med ekologisk kompetens i stadens arbeten som rör strategiska grönfrågor, till exempel miljöprogram.

Klimatförändringar och klimateffekter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för övervakning av klimatförändringarna och dess effekter för Stockholm. Fokus ligger på insamling, bearbetning och analys av data från ett flertal källor. Övervakningen redovisas i form av indikatorer på Miljöbarometern. Informationen omfattar i nuläget mest temperatur- och nederbördsdata för helår, men kommer löpande att utvecklas med inriktning på säsongsvariationer samt extrema väderhändelser, såsom kraftig nederbörd, värmeböljor, höga vattennivåer i sjöar och hav samt höga flöden i vattendrag. Målet är att även utveckla indikatorer som redovisar klimatförändringarnas effekter på samhället.

2.4 KOMMUNIKATION

När färdplanen för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040 och åtgärdsplanen för klimat och energi 2020 väl är antagna av kommunfullmäktige kommer förvaltningen att ha ett stort ansvar för att informera om och följa upp fullmäktiges beslut.

Det nya miljöprogrammet väntas bli antaget av kommunfullmäktige den 4 april 2016. Ansvaret för att samordna kommunikationen om programmet åvilar stadsledningskontoret. Men förvaltningen ingår den grupp som skall utforma informationsarbetet såväl externt som internt om programmet.

Miljödata

För att kunna åstadkomma väl avvägda beslut när staden utvecklas finns en ökad efterfrågan på miljörelaterade kartunderlag. Dessa underlag kommer från miljöförvaltningen, stadens övriga förvaltningar och bolag samt länsstyrelsen och vattenmyndigheten. I dagsläget saknas en för staden gemensam portal där dessa underlag presenteras lättillgängligt tillsammans.

Miljöförvaltningen arbetar sedan några år tillbaka aktivt för att tillgängliggöra miljödata, till exempel buller, luftkvalitet och ekologi och via elektroniska tjänster. Internt inom förvaltningen har en applikation, Miljödata, tagits fram. Miljödata innehåller en lättanvänd applikation för visning av data i kart- och tabellform, publicerade karttjänster och ett gränssnitt för öppen-data.

Utifrån ovanstående ser miljöförvaltningen ett växande behov av en lättanvänd kartapplikation, så som Miljödata, som är tillgänglig för alla inom staden och föreslår därför att:

- Miljöförvaltningens webbportal Miljödata anpassas och tillgängliggörs för övriga inom staden.
- Ytterligare data från miljöförvaltningen publiceras.
- Data från miljöförvaltningen erbjuds i fler format.

Miljöbarometern

Arbetet med att utveckla webbplatsen Stockholms miljöbarometer fortsätter, genom en förbättrad struktur, webbdesign samt uppdatering av olika temaområden. Särskilt inom områdena Klimat, Natur, Vatten och Trafik sker utveckling av informationen. Kartfunktionerna ska förbättras, och indikatordata från Miljöbarometern ska tillgängliggöras som öppen data via Miljödata. Miljöbarometern ska också fungera som ett verktyg för åtgärdsplaneringen inom bland annat stadens naturvårdsarbete och arbetet med grönytekompensation, genom skapandet av en ”Idébank”. Målet är att göra Miljöbarometern till den naturliga plattformen för information om miljötillståndet i staden, där alla relevanta kunskapsunderlag ska finnas tillgängliga. Miljöbarometern ska också utvecklas som ett uppföljnings-

verktyg, till exempel för skötsel och naturvårdsåtgärder i stadens park- och naturmark.

2.5 STRATEGISKA PERSONALFRÅGOR

Rekryteringsbehov

Miljöförvaltningen expanderar något under 2016, varefter personalantalet planar ut under kommande år. Förvaltningen har idag inga större problem med hög personalomsättning, och under perioden 2017 – 2019 beräknas endast 2-3 personer per år gå i pension.

Antal anställda inom miljöförvaltningen

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tillsvidare anställda	202	197	211	213	216	216	216	216
Tidsbegränsat anställda	20	24	30	36	34	34	34	34
- varav vikarier	10	11	12	13	13	13	13	13
Summa	222	221	241	249	250	250	250	250

Kompetensutvecklingsinsatser

Förvaltningen behöver medarbetare med hög kompetens, och kompetensutveckling för chefer och medarbetare sker kontinuerligt med hjälp av både interna och externa resurser. Alla tillsvidareanställda medarbetare har en individuell utvecklingsplan och nyanställda genomgår ett särskilt introduktionsprogram. Riktade insatser för att öka lärandet mellan personer och enheter sker genom till exempel tvärfunktionella grupper i syfte att stimulera kunskapsutbyte såväl som trivsel. Interna karriärvägar uppmuntras och kommer även framöver att vara en central del av kompetensförsörjningen.

Chefs- och ledarutveckling är ett viktigt område, och tillsammans med övriga tekniska förvaltningar startas ett nytt ledarprogram (TN-akademien) upp från och med hösten 2016. Arbete i projektform blir vanligare och kompetensen inom projektledning behöver förstärkas ytterligare. Miljöförvaltningen har flera samarbeten med universitet i syfte att utveckla och utbyta kompetens, och för att kunna erbjuda exjobb och praktikplatser för både studenter och forskare. På detta sätt delges verksamheten mycket kunskap och delger även kunskap, som är till stor nytta för båda parter. Därutöver pågår ett samarbete med KTH för att utöka utbytet mellan forskare inom akademien och på förvaltningen.

Ett bättre samarbete med universiteten och bidragande till grundutbildningen är en strategiskt viktig fråga.

Attraktiv arbetsgivare

Det långsiktiga personalstrategiska arbetet syftar till att skapa en attraktiv arbetsplats med högkompetenta och högpresterande medarbetare som trivs tillsammans. Förvaltningen ska erbjuda inspirerande arbete, en god arbetsmiljö och en löneutveckling kopplad till prestation.

Det är viktigt att förvaltningen inte tappar i relativt löneläge jämfört med andra förvaltningar i staden, kommuner eller företag med liknande kompetensbehov, eftersom det skulle kunna innebära en ökad personalomsättning och därmed ge avbräck i verksamheten.

En utmaning som förvaltningen har är att kompetens- och produktionskraven på personalen är höga samtidigt som lönerna inte riktigt hänger med. Det leder till utmaningar att attrahera och behålla personal. Förvaltningen försöker i möjligaste mån möta detta genom att erbjuda stimulerande och utvecklande arbete, flexibla arbetsförhållanden, samt en god arbetsmiljö med relativt generösa friskvårdsförmåner. Förvaltningen arbetar även aktivt för att vara en arbetsplats där alla trivs, inte minst småbarns-föräldrar.

Det är emellertid oroande att inspektörernas relativa löneläge försämrats sedan förr året. Nyligen kom den årliga jämförelsen mellan kommunerna i Stockholms län. Stockholm ligger tredje sämst med 95 % av medellönen och 85 % av genomsnittslönen i den kommun som har det högsta löneläget. Miljöförvaltningen kommer att ha starkt fokus på denna fråga. I det sammanhanget bör ånyo framhållas vikten av att staden får ett gemensamt arbetsvärderingssystem. Det är en viktig förutsättning för att lönejämförelser skall bli relevanta och att omotiverade löneskillnader inom förvaltningen kan identifieras och åtgärdas.

Sjukfrånvaron ska hållas på en fortsatt låg nivå genom satsningar på hälsofrämjande aktiviteter och systematisk uppföljning av både lång- och korttidsfrånvaro. Företagshälsovården ska anlitas för att förebygga och tidigt vidta åtgärder vid tecken på ohälsa. Personalen är aktiv och involverad i frågor som rör trivsel, gemensamma utrymmen, aktiviteter efter arbetstid med mera.

Förvaltningen har en för året uppdaterad treårsplan för jämställdhet och mångfald där det finns delmål och aktiviteter. I planen höjer förvaltningen ambitionsnivån i arbetet för en god arbetsplats helt fri från diskriminering och kränkande särbehandling.

Strategier för personalförsörjning

Rekrytering av livsmedelsinspektörer blir allt svårare. Ett bättre samarbete med universiteten och bidragande till grundutbildningen av framtida inspektörer är en strategiskt viktig fråga.

Förvaltningen tar årligen emot och handleder studenter från Stockholms universitet som genomför sin masterexamen. Personal från SLB-analys utbildar även i luftkemi på Stockholms universitet. Detta säkerställer den kompetensförsörjningen på ett bra sätt.

3. Sammanfattande ekonomisk analys

Nämnden har år 2016 en nettobudget på 97,8 mnkr (exkl. ansökningar om budgetjusteringar om 12,3 mnkr). Denna nivå har uppnåtts efter en neddragning från 111,0 miljoner år 2006 till 57,9 mnkr år 2009. Fr.o.m. 2010 har det skett en viss ökning av nettobudgeten pga. uppdrag från KF och verksamheter som tidigare var projektfinansierade har delvis inarbetats i nämndens budget (klimatarbete, Energicentrum, Kemikaliecentrum, vattenarbetet).

Nämndens nettobudget ska jämföras med de framtida finansieringsbehov som kan ses idag.

I KF:s budget för 2016 erhöles medel för nedanstående områden där finansieringen upphör från och med 2017. Sammantaget medför detta alltså en budgetminskning med 8,0 mnkr från och med 2017.

- Handlingsplan för god vattenstatus: provtagning samt personella resurser (3,5 mnkr)
- Utvecklingsprogram för ökad tillgänglighet och funktion för naturreservat. (2,0 mnkr).
- Energicentrum, ökad samverkan samt utåtriktat arbete (2,5 mnkr).

Förvaltningen styr mot god budgethållning. För att klara de satsningar som kommunfullmäktige beslutar om krävs en rad omdisponeringar. Stadsledningskontoret följer numera förvaltningens arbete på detaljnivå, där det av den ekonomiska redovisningen skall framgå att kommunfullmäktiges satsningar inte bara genomförs i verksamheten utan jämväl även återspeglas i den ekonomiska redovisningen. Det kan stundom bli tämligen komplicerat. Förvaltningen kommer därför i sina redovisningar till nämnden att fokusera på det verksamhetsmässiga resultatet.

Förvaltningens problem är att det inte finns en stadigvarande finansiering av en långvarig eller stadigvarande verksamhet vilket medför att personalstyrkan måste dras ner om fortsatt finansiering

inte kan erhållas. Arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram enligt handlingsplanen för vatten är ett långsiktigt åtagande. Förvaltningen kommer att behöva medel för personal, utredning och övervakning. Medel kommer som tidigare att sökas ur central medelsreserv 2 för att täcka de behov som finns utöver ram. Medel för övervakning har inte beviljats i tidigare ansökningsomgång och det kommer därför att vara problematiskt att upprätthålla en långsiktig miljögiftsövervakning i vatten om rambudgeten förändras.

Det finns också anledning att återigen påpeka att nämndens tillsynstaxa har diskonterat effektiviseringar inom tillsynsarbetet. Det innebär att olika rationalisering redan tagits hänsyn i den del finansieras av tillsynsintäkter.

Externa bidrag till miljöbilsprojekten minskar från 2017 på grund av att flera externt finansierade projekt upphör. Intäkterna minskar med 1,9 mnkr 2017 jämfört med 2016. Denna intäktsminskning kommer att mötas med ansökan om nya projekt och ändrad inriktning att arbeta med samlat ansvar för stadens fordon, för vilket budgetmedel kommer att erhållas enligt KF:s beslut sommaren 2015.

I övrigt finns minskning av projektintäkter till följd av att projekten NeZeR och C/O- city upphör under 2017. Vad gäller NeZeR kommer minskningen av projektintäkter att balanseras mot minskade kostnader för visstidsanställd personal och minskade konsultkostnader. På motsvarande sätt balanseras minskade projektintäkter inom projekt C/O – city mot minskade konsultkostnader.

Som framgår av avsnittet Tillsynens ekonomi ovan, förutses minskning av tillsynsintäkter inom följande tillsynsområden: Spår, Hamn/sjöfart, PCB och kvicksilverbranscherna.

Den beslutade avvecklingen av oljehamnen kommer att generera ärenden avseende efterbehandling av mark. Inledningsvis täcks dessa av de avvecklande bolagens årliga tillsynsavgifter men det övergår i ett senare skede till regelrätta, timdebiterade, efterbehandlingsärenden. Omfattningen av, och komplexiteten, i dessa ärenden är svår att förutsäga då det inte minst beror på vem som kommer att stå som huvudman för arbetena.

Minskning av tillsynsintäkterna möts till mindre del genom neddragning av antalet inspektörer och genom ökade intäkter i övriga branscher, bland annat inom Byggande av infrastruktur.

Staden växer vilket kan medföra ökad efterfrågan på kontrollinsatser inom livsmedels- och hälsoskyddstillsynen, där det finns ett tydligare samband med befolkningsstorleken. Detta är svårt att prognosticera och har inte medräknats i tabellerna. Dessutom förutses ökade driftkostnader för ny teknik.

SLB-analys kommer att bredda och förstärka kompetensen för att motsvara önskemål och efterfrågan. Stadens utveckling medför en ökad efterfrågan på dessa tjänster men eventuella intäktsökningar motsvaras av lika stora kostnadsökningar. Dessutom måste instrument och annan utrustning bytas ut.

Tabellen nedan visar intäkter och kostnader per avdelning utifrån idag kända framtida förutsättningar. Härutöver händer saker på både kostnads- och intäktsida som är svårare att förutse och uppskatta och tas därför inte med. För åren 2018 - 2019 förutses inga förändringar i plan jämfört med 2017.

	VB 2008	VB 2009	VB 2010	VB 2011	VB 2012	VB 2013	VB 2014	VB 2015	VP 2016	Plan 2017
<i>Intäkter</i>										
Plan och miljö	39,6	42,7	25,8	25,6	24,6	23,2	33,5	32,6	25,8	21,8
varav miljöbilar	7,2	6,9	4,3	2,8	3,6	2,2	8,8	6,5	3,6	0,7
Hälsoskydd	18,9	21,6	20,9	21,9	21,5	24,6	26,6	31,9	29,1	29,1
Livsmedelskontroll	26,3	31,0	31,2	31,9	35,7	36,3	40,4	41,3	41,7	41,7
Miljöanalys	0,0	0,3	2,3	1,0	0,7	0,7	0,6	0,8	1,1	1,1
SLB-analys	7,1	7,2	7,1	7,5	7,9	8,1	9,7	9,4	9,4	9,4
FC, Verksamhetsstöd, IT-projekt, MSL	3,0	5,3	4,0	2,0	2,7	1,4	2,0	4,7	2,9	1,1
Summa intäkter	94,9	108,1	91,4	90,0	93,1	94,4	112,8	120,7	110,0	104,2
<i>Kostnader</i>										
Plan och miljö	54,6	59,9	43,4	51,2	54,0	52,7	63,4	62,3	54,0	47,4
-varav miljöbilar	12,4	14,0	10,3	11,1	13,8	11,9	13,4	15,5	7,1	***6,1
Hälsoskydd	21,6	23,3	24,7	27,0	27,7	29,4	30,9	34,8	34,6	34,6
Livsmedelskontroll	30,7	30,1	29,5	31,2	35,4	34,2	37,8	39,5	40,9	40,9
Miljöanalys	11,7	9,1	10,8	9,9	12,2	13,6	16,4	20,5	22,7	19,2
SLB-analys	9,3	10,7	10,6	12,6	12,5	13,6	14,8	15,3	16,2	16,2
FC, Nämnd, Verksamhetsstöd, gemensamma kostnader, IT- projekt, MSL	29,2	32,5	34,2	30,9	30,9	29,8	34,6	36,6	39,4	37,7
Summa kostnader	157,1	165,6	153,2	162,8	172,8	173,1	197,9	208,9	207,8	196,0
Netto	62,2	57,5	61,8	*72,8	79,7	78,7	85,1	88,2	97,8	**91,8

* Noteras kan att för vissa tidigare externt finansierade projekt har finansieringen övergått till anslagsfinansiering från och med 2011. Detta gäller bland annat projektet Klimatsmarta stockholmare som tidigare finansierades via KLIMP.

** Plan 2017 inkluderar inte lönekostnadsökningar och eventuella taxehöjningar

***Det förväntas rambudgetökning för miljöbilar (avstämningsärendet) om 2 mnkr för Fleet management funktion eftersom förvaltningen har fått samlat ansvar för

stadens fordon. Den totala nettobudgeten blir därmed 91,8 mnkr istället för 89,8 mnkr enligt plan för 2017 i KF:s budget.

3.1 DRIFT

Nämnden ser idag ett antal faktorer som kan påverka de ekonomiska förutsättningarna men omfattningen är så osäker att belopp inte tas upp i beräkningen av plan 2017.

Tillsynsområdet har alltid en ekonomisk påverkan som måste hanteras. Inom miljöbalkens områden har ovan nämnts områdena Hamn och sjöfart, Spår, PCB och kvicksilverbranscherna där minskningar kan förutses.

Inom projekt- och programverksamheten sker också förändringar som kan få ekonomisk betydelse. Det finns flera projekt som avslutas under åren 2016 – 2017 och nämnden har ännu inte fått nya projekt godkända. Däremot är nämnden med i förhandlingar om flera projekt.

Det finns en ökad efterfrågan på förvaltningens deltagande i bostadsplaneringen. Dessutom förväntas en ökad efterfrågan på nämndens kompetens inom energiområdet när EU:s energieffektiviseringsdirektiv implementeras.

Som framgår ovan kommer extra medel att upphöra fr o m 2017 för flera verksamheter (Handlingsplan för god vattenstatus, Utvecklingsprogram för ökad tillgänglighet och funktion för naturreservat, Energicentrum, ökad samverkan samt utåtriktat arbete) vilket påverkar nämnden eftersom detta är fleråriga verksamheter.

Nämndens IT- och administrativa system inklusive e-tjänster, blir allt fler och får ökade kostnader för drift. Bland annat förutses ökade kostnader för:

- Stadens gemensamma IT-kostnader som läggs ut genom fördelningsnycklar, ökar för varje år och kan inte påverkas av nämnden.
- Ökade driftkostnader kan förutses för e-arkiv, e-dok, GIS-system, miljödatabasen (systemförvaltning och drift).
- Införandet av mobila IT-redskap såsom läsplattor med uppkoppling till Ecos med flera medför både investeringsutgifter och ökade driftkostnader.

3.2 INVESTERINGAR

Förvaltningens utbyte av gamla mätinstrument behöver hållas på en hög nivå för att inte riskera kostnadsökningar för förvaltningen. 33 mätinstrument, 15-20 år gamla, skulle behöva ersättas inom 5-10 år. 15 kväveoxid instrument som är i drift

uppfyller i dagsläget inte lagkrav. Därutöver har förvaltningen 18 gamla instrument för mätning av partiklar. Utöver detta måste även instrument som mäter andra reglerade ämnen bytas ut på grund av ålder. Förvaltningen anser att det är möjligt att byta ut två till tre instrument per år inom nuvarande budget. Utbytestakten av mätinstrumenten bör ökas för att bemöta efterfrågan och undvika ökade underhållskostnader.

4. Övriga redovisningar

Nedan redogörs för hur nämnden avser att ta omhand ett antal uppdrag som miljö- och hälsoskyddsnämnden liksom andra fått.

HÅLLBARHETSKOMMISSIONENS REKOMMENDATIONER OCH ÅTGÄRDER

Den rapport från hållbarhetskommisionen som är aktuell för nämnden är ”Från delad till enad stad – Översiktsplanering för social hållbarhet.” Nämnden är delansvarig för åtgärder i kommissionens rapport och ska beskriva sina förutsättningar för att bidra till genomförande av åtgärder utifrån sitt ansvar och åtgärdernas genomförbarhet. Nämnden är berörd av två åtgärder;

- Styr forskningsnära samverkan mot kunskapsutveckling rörande social hållbarhet
- Genomför utbildningsinsatser om socialt hållbar stadsplanering och- utveckling.

Nämndens insatser måste ske i samverkan med stadsbyggnadsnämnden som är primärt ansvarig för åtgärderna. Åtgärderna kan bland annat innebära att ingångar mot social hållbarhet sökes i den befintliga forskningssamverkan och att nämnden är behjälplig i med utbildningsinsatser och i mån av behov kan bistå med plattformare för denna.

STOCKHOLM ÄR EN JÄMSTÄLLD STAD DÄR MAKT OCH RESURSER FÖRDELAS LIKA

Utifrån målet som framgår av rubriken ovan, har följande uppdrag formulerats för samtliga nämnder: *Alla förvaltningar ska ha könsuppdelad statistik och analysera resursfördelningen utifrån kön. Målet är ett jämställt Stockholm där makt och resurser fördelas lika.*

I underlaget till budget ska nämnderna beskriva och analysera de utmaningar och möjligheter de ser i den egna verksamheten i relation till arbetet med målet.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är grunden neutralt i förhållande till kön, ålder, och andra egenskaper hos invånarna och därför finns det inte uppenbara frågeställningar avseende jämställdhetsaspekter att beakta i verksamheten. Vid närmare analys kan man dock se att det finns områden som berör män

respektive kvinnor, pojkar respektive flickor, olika mycket. Samtidigt finns alltid frågan om resursfördelning i olika sammanhang och ny kunskap kan tas fram om könsaspekter på verksamheten. Miljöförvaltningen behöver ta fram en strategi för vidare arbete med detta uppdrag.

Som regel saknas uppgifter om könstillhörigheten för de olika tillsynsbranscherna. Så är det till exempel för livsmedelskontrollen där det inte finns könsuppdelad data avseende de företagare eller allmänheten som livsmedelskontrollen kommer i kontakt med.

Vissa tillsynsbranscher kan ha ett genusperspektiv såsom till exempel tillsyn av kosmetiska produkter. Ett annat område med ett genusperspektiv är vissa kemikaliers inverkan på män och kvinnor. Hormonstörande ämnen är oftast antingen östrogena eller antiandrogena, det vill säga de motverkar manliga hormoner och förstärker kvinnliga. Det stör ofta utvecklingen av manliga funktioner ”maskuliniseringen”. Det tar sig uttryck i missbildade manliga könsorgan, försämrad spermiekvalitet/antal, testikelcancer med mera. Exponeringen sker redan under fostertiden men effekterna kan dyka upp i vuxen ålder. Skador som på motsvarande sätt kan uppstå hos kvinnor är bröstcancer och för tidig pubertet. Eftersom fostertiden är en så känslig period är det viktigt att skydda mamman för skadliga kemikalier. Därför finns till exempel kostråd som är strängare inte bara för den gravida kvinnan utan även för flickor och unga kvinnor som ännu inte är färdiga med sitt barnafödande.

Ett exempel på möjligheter att ta fram kunskaper om könsuppdelad information är medborgarenkäterna varav den sjätte i ordningen genomförs 2016. Genom Medborgarenkäten tas uppgifter fram om invånarnas åsikter om miljön. Enkätmaterialet är uppdelat på ålder och kön och kan ge intressant information om skillnader mellan könen. Det är tänkbart att enkäten kan ge data om skillnader som kan motivera ändringar av de insatser som görs på miljöområdet.

STOCKHOLM ÄR EN STAD SOM RESPEKTERAR OCH LEVER UPP TILL BARNETS RÄTTIGHETER I ENLIGHET MED FN:S BARNKONVENTION

Nämnden ska beskriva och analysera utmaningar och möjligheter i den egna verksamheten i relation till uppdraget i kommunfullmäktiges budget som formulerats enligt följande:

”Barnets rättigheter ska vara centrala för alla politikområden. Det ska inte spela någon roll var du kommer ifrån. Inom verksamheter som riktas till barn och unga ska kompetens inom genus, normkritik och antirasistiska perspektiv öka och arbetet med likabehandlingsplaner ska stärkas”.

I tillsynen eftersträvar miljöförvaltningen bästa möjliga lokalisering för skolor och förskolor som anmäls till nämnden.

Därmed avses en lokalisering som tillgodoser barnens behov av att vistas i sund inomhusmiljö och tillgång till goda utomhusmiljöer. Med hänsyn till den stora efterfrågan på skol- och förskoleplatser i staden och att allt fler barnfamiljer väljer att bosätta sig i innerstaden, blir det allt svårare att hitta lämpliga lokaliseringar för verksamheterna. Det är bland annat svårt att hitta bra och tillräckligt stora ytor för utomhusvistelse och många lokaler är bullerstörda från trafik. Det är därför viktigt att berörda nämnder kan arbeta fram gemensamma bedömningsgrunder vid etablering av nya förskole- och skolverksamheter. Under 2016 kommer miljöförvaltningen att ta initiativ för att påbörja ett sådant samarbete.

Livsmedelskontrollen har särskild fokus på allergikost och hantering av allergener i förskolor och skolor.

STOCKHOLM ÄR EN STAD SOM LEVER UPP TILL MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH ÄR FRITT FRÅN DISKRIMINERING

Nämnden ska beskriva och analysera utmaningar och möjligheter i den egna verksamheten i relation till uppdraget i kommunfullmäktiges budget som formulerats enligt nedan. Vidare ska nämnderna beskriva och analysera hur de som en del av det främjande arbetet avser att höja kunskapsnivån hos medarbetarna om varje specifik diskrimineringsgrund. Nämnderna ska beskriva och analysera hur de som grund för det förebyggande arbetet ska kartlägga brukarnas upplevelser av diskriminering. Detta underlag är viktigt för att analysera fram särskilda diskrimineringsområden som behöver prioriteras för att sedan identifiera och implementera åtgärdsförslag.

KF:s uppdrag:

Staden ska respektera och leva upp till mänskliga rättigheter samt arbeta för att höja medvetenheten om mänskliga rättigheter bland stockholmarna. Alla verksamheter i staden ska analysera och följa upp hur de tillvaratar mänskliga rättigheter i sitt vardagliga arbete.

En viktig del av att vara en stad som lever upp till mänskliga rättigheter är att synliggöra exempelvis diskriminering. Arbetet mot diskriminering ska vara systematiskt och utmärkas av lärande inom och utanför stadens organisation. För att uppnå detta behöver staden bli bättre på att kartlägga och analysera verksamheten. Ett exempel kan vara användandet av jämlikhetsdata.

Ett exempel på arbetsområde som har anknytning till frågor om diskriminering är tillsynen av bostäder i flerbostadshus. Under 2016 kommer fokus att läggas på socioekonomiskt utsatta bostadsområden och riktad tillsyn mot flerbostadsbyggnader i sådana områden. Klagomål på olägenhet i bostäder är inte vanligt förekommande i dessa områden och avdelningen misstänker att

det finns ett stort mörkertal när det gäller brister i bostäderna i dessa områden. Det kan till exempel röra sig om olägenheter för människors hälsa i form av fukt- och mögelskador och dålig ventilation.

Med tanke på nämndens stora kontaktytor mot allmänheten och företag finns det flera möjliga infallsvinklar när det gäller arbete mot diskriminering. Nämnden behöver formulera en strategi för det fortsatta arbetet utifrån kommunfullmäktiges uppdrag.

NÄMNDENS UTVECKLING INOM IT-OMRÅDET OCH ADMINISTRATIVA RUTINER

Staden har i Vision 2040 ambitionen att bli världens smartaste stad. Det innebär ett stort fokus på att ta tillvara digitaliseringens möjligheter samt medföljande krav på att erbjuda såväl stöd som innovation inom digitaliseringens område. Förvaltningschefen deltar i arbetet genom att han är ledamot av stadens digitaliseringsråd.

Livsmedelskollen

Under 2016 lanseras den mobila applikationen ”Livsmedelskollen”, ett koncept som samlar förvaltningens befintliga e-tjänster som rör livsmedelskontroll och mobilanpassar dessa. Genom appen kan medborgare i realtid se resultaten från utförda kontroller genom ett enkelt geografiskt gränssnitt. Det är också möjligt att rapportera klagomål eller misstänkta matförgiftningar direkt i appen som är integrerad med verksamhetssystemet Ecos, vilket innebär att ärenden skapas direkt i systemet. Sammantaget ger detta att transparensen mellan myndighet och medborgare ökar. Genom att lättare få information om kontrollernas som utförts och skicka egna observationer direkt in i systemet ökar medborgarens möjligheter att påverka arbetet.

Ecos 2.0

Förvaltningens huvudsakliga handläggningssystem Ecos ska genomgå en genomgripande uppgradering. Detta kräver ett omfattande arbete med processkartläggningar, kravställning, registervård, tester, integrationer och tekniska migreringar. Det drar personalresurser i form av projektledning och utredningsuppdrag. Dessutom behöver merparten av förvaltningens medarbetare genomgå utbildning i det nya systemet, vilket innebär att mycket arbetstid kommer att tas i anspråk för detta i samband med införandet.

Övergången beräknas komma att genomföras 2017. Detta innebär att omfattande resurser, uppskattningsvis 200 procent gentemot utvecklingskostnad för e-tjänster, läggs på denna ”ombyggnad” utan att e-tjänsterna utvecklas och förbättras vilket innebär ett resursslöseri

GS-IT

Staden genomför en ny upphandling av GSIT, (arbetsplatssystem med mera). Införandet, som leds centralt, kan bli aktuellt under 2017.

E-tjänster

Staden byter e-tjänsteplattform och det betyder att alla befintliga e-tjänster måste byggas om. Kostnaden för detta ska inrymmas i respektive verksamhets ordinarie budget för 2017. Förvaltningens e-tjänster behöver även byggas om under 2016 – 2018 i samband med att Ecos 2 lanseras. Fler och mer komplexa e-tjänster och appar innebär samtidigt att mer resurser behövs för systemförvaltning och underhåll.

Öppna data, big data och sakernas internet

Det finns en uttrycklig strävan från staden centralt att göra kommunens data öppna för vidare bearbetning. I målet om ökad digitalisering och att bygga en smart stad finns även ambitionen att utrusta till exempel byggnader och lyktstolpar med givare och uppkoppling för att kunna erbjuda tjänster eller information som skapar nytta för staden och dess medborgare.

Ytterligare en drivkraft för att tillgängliggöra uppgifter digitalt är ett ökande krav på utlämnande av allmänna handlingar, vars manuella hantering tar en betydande arbetstid i anspråk.

GIS-system

Staden satsar på öppna data och geodata och en ny gemensam plattform, e-GIS, utvecklas för det sistnämnda.

E-Dok och e-arkiv

Planen för införande av stadsgemensamt ärendesystem (E-dok) kan innebära att arbetet med integration av E-dok med Ecos 2 kan behöva påbörjas under 2017 eller senare.

Införande av Ecos 2 kan komma att medföra ett betydande merarbete och/eller merkostnader för förvaltningens pågående övergång till e-arkivering.

Mobilitet

Personalen övergår till att arbeta med trådlösa IT- och kommunikationsenheter, som smarta telefoner, surfplattor och bärbara datorer, vilket ställer krav på teknikstöd och ökad IT-kompetens bland all personal.

Appen ”Upptäck Stockholm”

”Upptäck Stockholm” togs fram som ett utvecklingsprojekt och var stadens första app för iPhone och Androidmobiler. För att

driva appen vidare behöver den uppgraderas och dess bakomliggande IT-system byggas om från grunden. Finansiering av ombyggnad behöver lösas. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inte resurser för att ensamt ta ansvar för hela förvaltningen av appen. En förvaltningsplan för drift och uppdatering av indata behöver också tas fram på stadsövergripande nivå och samordnas med stadens utveckling av Hitta Service.

Generell IT-utveckling i staden

Staden bör se över arbetet med IT-utveckling då detta är tidskrävande och kostsamt i nuläget. Precis som fysisk infrastruktur som leds av projektledare med mandat, bör virtuell infrastruktur utvecklas av projektledare med helhetssyn och mandat. I nuläget är den virtuella miljön överlämnad åt konsulter och staden har lite egen rådighet eller insyn vilket är oerhört kostsamt.

5. Lokalförsörjningsplan

5.1 INLEDNING

Miljö- och hälsoskyddsnämndens lokalförsörjningsplan följer den disposition som föreskrivs i stadsledningskontorets anvisningar. Nämndens lokalbehov, sett till ytan, är relativt statiskt.

5.2 BESKRIV BEHOV/EFTERFRÅGAN SAMT BEDÖMNING AV FAKTORER SOM FÖRÄNDRAR BEHOVET AV LOKALER

Behovet av administrativa lokaler påverkas främst av förändringar i omfattningen av verksamhetens uppdrag.

5.3 KAPACITET

Förvaltningen disponerar en yta om 4592 kvm, kontorslokaler, som är fördelad på cirka 240 anställda inklusive nyanställningar under 2016. I årshyran för lokalerna ingår tillägg för bränsle och kyla. Normalt brukar endast kallhyra räknas när hyran per kvadratmeter jämförs mellan lokaler. Till lokalerna kan man också räkna 14 parkeringsplatser och ett teknikutrymme på Fleminggatan som används främst som verkstad för mätverksamheten. Dessutom finns kylutrymme och arkiv. Härutöver hyrs vissa mindre utrymmen. En möjlig kapacitetsökning av lokalerna skulle bestå i att flera anställda delar rum. Detta skulle vara ett mer realistiskt alternativ än kontorslandskap som är dyrt att införa. Svårigheten med detta är eventuella arbetsmiljöproblem.

5.4 FÖRÄNDRINGAR I LOKALBESTÅNDET

Miljöförvaltningen överväger att utöka lokalytan (med 225 kvm på våningsplan 5 hus 4, på grund av utökad verksamhet och nyrekrytering). Ny totalyta för kontraktet blir 4 817kvm.

5.5 KOSTNADSUTVECKLING

Lokalkostnaden för förvaltningen, är cirka 10,4 mnkr per år (kallhyra). Medräknas kostnader för lokalservice och lokalvård blir kostnaden cirka 12,4 mnkr. Förvaltningen betalar 2 100 kr/kvm i hyra. Under de närmaste åren förväntas dyra lokalanpassningar främst till följd av en utökning på lokalyta och beräknas att kosta cirka 1 mnkr. Utökning för lokalytan på 225kvm innebär att årshyran ökar med 472 500 kr/år för den tillkommande ytan. Kostnaden för lokalvård/lokalservice kommer att öka med 301kr/kvm/år, vilken ger en ökad kostnad på 67 725 kr.

5.6 EFFEKTIVISERINGSMÖJLIGHETER

Effektiviseringsmöjligheterna består framförallt i en fortsatt förtätning av lokalanvändningen genom att flera personer sitter tillsammans i större rum. Detta kan dock skapa arbetsmiljöproblem i form av otillräcklig ventilation. Förvaltningen har idag dessutom inte tillräckligt med gemensamma utrymmen för samtliga medarbetare, det vill säga pentryna uppfattas som för små.

5.7 FRAMTIDA LOKALER

Förvaltningen välkomnar beskedet om att de tekniska förvaltningarna även framledes kommer att vara lokaliserad till TN-huset. Det finns en rad fördelar med närheten till övriga tekniska förvaltningar, och även till det centrala läget på Kungsholmen.

Förvaltningen vill dock understryka vikten av att de framtida lokalerna är utformade och anpassade efter varje verksamhets behov. Storskaliga lösningar i form av exempelvis kontorslandskap eller aktivitetsbaserade lokaler går sällan att applicera på alla typer av verksamheter. Det är därför helt nödvändigt att varje förvaltning ges inflytande att själva disponera och påverka utformningen av sina egna lokaler.